

Hər görüş bir xatirə olmaqla yanaşı, həm də ötüb-keçənlərə nəzər salmaq, tarixin getdikcə bizdən uzaqlaşan olaylarına, çevrilmiş səhifələrinə yeni gözlə baxmaq və qiymətləndirmək fürsətidir. Görüşə gələnin xalqın və dövlətin taleyində ən yeni tarixi mərhələnin müəllifi olması isə tədbiri daha önəmli edir, ona xüsusi rəng və çalar qatır. Yazımızın mövzusu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Xocalı rayonunun Ballica kəndinə səfərində bir qrup yerli sakinlə görüşünün və onlarla səmimi söhbətinin yaratdığı assosiasiyadır.

Haradasa, bir qərinəlik müstəqillik tariximizə qiymət verərkən üç mühüm məsələ xüsusi qeyd olunmalıdır. Birinci məsələ ölkə daxilində ictimai-siyasi sabitliyin daha da möhkəmlənməsidir. İkincisi, məsələ sərhədlərimizdə təhlükəsizlik mühitini gücləndirməyimizdir. Üçüncü mühüm məqam Azərbaycanın davamlı inkişafını təmin etməyimizdir. Ən yaddaqalan hadisələrdən biri isə, heç şübhəsiz, doğma Qarabağa Böyük Qayıdışımızdır.

İndi Qarabağımız durmadan canlanır, onun yenidən bərpa edilən siması sakinlərdə fərah və qürur hissi doğurur. Azərbaycan insanının ayaq səsləri işğaldan azad olunan bütün ərazilərdə ucadan eşidilməkdədir. Böyük Qayıdış proqramı çərçivəsində Qarabağa istiqamət götürən köç karvanlarının ardı-arası kəsilmir. İşğaldan azad olunan bütün ərazilərimizdə olduğu kimi, Xocalı rayonunun Ballica kəndində də bərpa-quruculuq işləri davam etməkdədir.

“Vaxtilə işğal altında olmuş bütün şəhər və kəndlərimizi indi bərpa edirik. Ballica kəndi 10-cu yaşayış məntəqəsidir ki, işğaldan sonra biz artıq bu kəndi də bərpa etdik. Mənə verilən məlumatlara görə, artıq 460 keçmiş köçkün burada yerləşib, 137 ev bərpa edilib və əlavə təqribən 60-a yaxın ev də bərpa olunacaq”. Bu sözləri Azərbaycan Prezident İlham Əliyev Ballica kəndinin sakinləri ilə görüşündə dedi.

Cənab Prezident 1992-ci ildə Xocalıda, digər kəndlərimizdə erməni faşistlərin törətdiyi soyqırımlardan, Qarabağda separatizmin baş qaldırmasının səbəblərindən danışarkən bir məqamı xüsusi vurğuladı: “Heydər Əliyev o vaxt Azərbaycanda hakimiyyətdə olsaydı, heç vaxt torpaqlarımız işğal altına düşməzdi. Bilirsiniz ki, o illərdə qanunsuz Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti yaradılmışdı və fəaliyyət göstərirdi. Ulu öndər çalışırdı ki, burada yaşayan azərbaycanlıların hüquqları təmin edilsin. Ancaq, o, 1980-ci illərin sonlarında siyasi səhnədən gəndəndən sonra bizim başımıza bu bəla gəldi. Yəni, o, istefa verəndən iki həftə sonra erməni separatçıları baş qaldıraraq bizə qarşı ərazi iddiası ilə çıxış etmişdilər. Əfsuslar olsun ki, ovaxtkı Azərbaycan rəhbərliyi bu məsələyə laqeyd yanaşdı. Faktiki olaraq fəaliyyətsiz idi və separatçılar daha geniş imkanlara malik oldular”.

Prezident XX əsrin sonlarında Azərbaycan xalqının başına gətirilən bəlalарın səbəblərinə təsadüfən toxunmadı. Dövlətimizin başçısının 33 il bundan əvvəl baş

Qayıdışın bal dadı

Dünənki köçkünlər yenidən doğma yurdlarının sahibləridir

vermiş hadisələri xatırlamaqda məqsədi onu gənc nəslin heç vaxt unutmaması, evlərində qonaq olduğu və səmimi söhbətləşdiyi 10 yaşlı ballicalının yaddaşında həmişəlik həkk olunması idi. Dövlətimizin başçısının Ballica kənd sakinini Əvəz Orucovun evinə baş çəkməsi, bu ailə üçün yaradılan şəraitlə tanış olması kimi tarixi anları azadlaşan Qarabağın abadlaşan şəhər kəndlərində məskunlaşan dünənki köçkünlər, onların övladları, nəticələri, eləcə də bu mənzərəni ölkənin dörd tərəfində ekran qarşısında seyr edənlər heç vaxt unutmayacaqlar.

Yaxın tariximizin işğalla qəddimizi əymiş səhifələrini yada salarkən İlham Əliyev Sovet İttifaqının rəhbərliyinin ermənilərin tərəfində olduğunu, Dağlıq Qarabağı Azərbaycandan ayırmaq üçün çirkin əməllərdən əl çəkmədiyini deməyi də unutmadı: “Burada xüsusi komitə yaradıldı və o komitə faktiki olaraq Qarabağı Azərbaycandan ayırmaq üçün bir vasitə idi. Mən sovet dövrünün tarixini qeyd edirəm. O ki qaldı müstəqillik dövrünə, müstəqillik elan olunandan dörd ay sonra Xocalı soyqırımı törədildi, bu da böyük vəhşilik, barbarlıq idi. Ondan sonra digər kəndlərimizin sakinləri soyqırımına məruz qaldılar, bütün azərbaycanlılar Xankəndidən və ətraf kəndlərdən didərgin salındılar. Sonra yeddi rayonumuz işğal edildi. Bütün bunlar ovaxtkı Azərbaycan rəhbərliyinin cinayətləri nəticəsində baş vermişdir. Əgər Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə vaxtında hakimiyyətə gəlməsəydi və o vaxt müharibə dayanmasaydı, bəlkə də daha böyük ərazilər işğal altına düşərdi”.

Azərbaycan xalqının bəxti onda gətirib ki, son beş ildə əldə etdiyi uğurlar etimad göstərib özünə rəhbər seçdiyi və indi onun güvənc yerinə çevrilmiş İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bunu İlahinin qismət payı, lütfü kimi qəbul edirik.

Mövzu ilə bağlı fikirlərini XQ-nin oxucuları ilə bölüşən siyasi icmalçı Tofig Abbasov hesab edir ki, baş verən hadisələr dövrülük baxımından tarixdə daim təkrarlanır: “Atılan yanlış addımlar

insanları daha çox ayıq-sayıq olmağa sövq edir. Həm keçmişdə, həm də müasir dövrdə xalqımızın yaşadıklarından görürük ki, tarix həqiqətən də təkrarlanır. Ermənilərin bölgəmizə köçürüldüyü zaman, XX əsrin əvvəllərində baş verən hadisələr əsrin sonlarında bir daha yaşandı. Bunların təkrarlanmaması üçün insanlarımız, xüsusən gənclərimiz gərək tarixə yaxın olsunlar. Unutmamalıdırlar ki, əgər keçmişdə faciəvi hadisələr baş veribsə, onların yenidən təkrarlanma təhlükəsi var. Ötən əsrin əvvəllərində Bakıda, Şamaxıda, Qubada, Kürdəmirdə ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri qırğınları, soyqırımı aktlarını yada salağ. Bəs onlar nə vaxt təkrarlandı? 80-ci illərin sonu, 90-cı illərin əvvəllərin-

də. Soydaşlarımızın Ermənistandan deportasiyası çox ağırlı bir proses idi. İnsanlar bu vandalizmdən hələ də özlərinə gələ bilmir, doğma yurdlarına qayıtmaq haqqını tələb edirlər. Məgər Xocalı soyqırımı təsadüfi hadisə idi? Xeyr! Bunların hamısı ondan xəbər verir ki, haylar çox təhlükəli, məkrli qonşulardır. Bu mənfur qövmə yenidən fürsət verməməkdən ötrü güclü olmalıyıq. Onu da yaxşı anlayırıq ki, bölgəni daim gərginlik içində saxlaması üçün Ermənistanə rəvac verən xarici qüvvələr var. Yəni, Azərbaycanın, Türkiyənin başını lazımsız işlərlə qatmağa çalışırlar. Buna görə prioritetlərimizi, paradıqmalarımızı dəqiq müəyyənləşdirib, öz yolumuzla getməliyik”.

Prezident İlham Əliyevin xalqa ünvanladığı bütün çıxışlarında gənclərin maarifləndirilməsi, milli adət-ənənə ruhunda böyüdülməsi, mənəvi-əxlaqi dəyərlərə sadıq olmaları barədə dəyərli mesajlar verdiyini sözlərinə əlavə edən siyasi icmalçı bunların unudulmasının düşmən qüvvələrin xeyrinə işləməsi kimi xarakterizə etdi: “Bu mənada gənclər həm keçmiş, həm də müasir tariximizi yaxşı öyrənməli və xalqın keçmişdə hansı problemlərlə üz-üzə qaldığını, bəlalарımızın səbəblərini yadda saxlamalıdırlar. Bu məsələlər ailədə, məktəbdə, hər yerdə daim diqqət mərkəzində olmalıdır. Dostumuzu və düşmənimizi tanımalıyıq. Prezidentimizin dediyi kimi, müharibədə qələbə çalandan sonra kimlərin bizə dost, kimlərin isə bədxahlarımız olduqlarını aydın şəkildə gördük”.

Ballica sakinləri ilə görüşündə kəndin bərpa edilməsi prosesindən danışan Prezi-

dent İlham Əliyev o vaxt bu bölgədə yaşayan vətəndaşlarla yanaşı, onların uşaqlarının, nəvələrinin, hətta nəticələrinin doğma yurdlarına qayıtdığını fəxrli söylədi: “Bu, bir daha onu göstərir ki, xalqımız öz torpağına nə qədər bağlıdır. Bu gün bölgəni, bu yerləri görməyən balaca uşaqlar, yaxud da ki, gənclər həvəslə qayıdırlar, işləyirlər, qururlar, yaradırlar. Öz torpaqlarına qayıdan keçmiş köçkünlərlə çoxsaylı görüşlər əsnasında həmişə gənclərdən soruşuram ki, siz darıxmırsınız burada? Deyirlər, yox, darıxmırıq. Çünki doğma Vətən, doğma torpaq bizi çəkir. Bu, bir daha xalqımızın nə qədər yüksək mənəvi keyfiyyətlərə malik olduğunu göstərir”.

Artıq Dağlıq Qarabağ adlı problem yoxdur. Azərbaycanın bu tarixi ərazisində ikinci erməni dövləti yaratmaq iddiasına birdəfəlik son qoyuldu. İki yüz illik ədalətsizlik “marafonunu” durduran, tarixi ədaləti bərpa edən İlham Əliyevdir. Məhz Prezident İlham Əliyev Ali Baş Komandan kimi ordumuzu qarşısında duran tələyüklü vəzifələri yerinə yetirməyə qadir mükəmməl hərbi gücə çevirdi. Dövlət başçısı qıbtəediləsi diplomatik ustalıqla addım-addım Ermənistanın ifşasına və sonda məğlubiyyətinə nail oldu.

İndi Azərbaycanın prioriteti Qarabağa qayıdışdır. İşğaldan azad olunmuş şəhər və rayonlar, kəndlər yenidən qurulur, 30 ilə yaxın yurd həsrəti ilə yaşayan köçkünlər doğma ocağa dönlürlər. Böyük Qayıdışı təmin edəcək layihələr sürətlə icra olunur. Söhbət işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bütün istiqamətlər üzrə infrastrukturun yenidən qurulmasından gedir. Azərbaycan dövləti qarşısına qoyduğu bütün hədəflərə nail olub. Həllini gözləyən yeganə məsələ Ermənistanla sülh sazişinin bağlanmasıdır. Bu ləngimənin təqsirkarı İrəvan, onun yeritdiyi qeyri-konstruktiv siyasətdir. Onun da gələcəyi məqam uzaqda deyil...

Onu da qeyd edək ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda işlər Böyük Qayıdış planına əsasən ardıcıl şəkildə aparılır. Burada bərpa-yenidənqurma işlərinə 10 milyard manatdan çox vəsait sərf olunacaq. Plana uyğun olaraq 2027-ci ilin sonuna kimi Qarabağa və ətraf rayonlara yüz min nəfərə yaxın əhali köçürülməlidir. Hazırda Şuşa, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Laçın və digər ərazilərdə bu işlər sürətlə davam edir.

Yazımızı Azərbaycan Prezidentinin Qarabağa budəfəki səfərinin, fikrimizcə, ən yaddaqalan epizodu ilə tamamlamaq istərdik. Yerli sakinlərin qonaq etdiyi balıdan dadan İlham Əliyev “Mən 2020-ci ildən sonra – Zəfərimizdən sonra ancaq bu bölgənin balını yeyirəm. Kəlbəcər və Laçın balını. İndi Ballica balını da yedim”, –deyə vurğuladı. Bu zaman balın kəndin adı kimi dadlı olduğuna əminliyini xalqın rəhbərinin üzünün ifadəsindən oxumaq çətin deyildi.

Biz isə ayağımızı möhkəm basdığımız doğma Qarabağımızın əvvəlkindən daha barlı-bərəkətli, süfrələrimizin isə balı-qaymaqlı olacağına qəti əminik.

İmran BƏDİRXANLI
XQ